SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 17. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 28, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го СІЧНЯ 1992 Ч. 17. РІК XCIX.

ЗАКІНЧИВСЯ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ

Київ. (УНІАР). — Тут 22-23 го січня у Палаці Культури „Україна" відбувся конгрес українців, які проживають на територіях суверенних держав, що входили до вже неіснуючого СССР.

У Конгресі взяли участь близько 4,000 представників з різних областей України та з-поза її меж. З привітальним словом до учасників звернувся Президент України Леонід Кравчук. З доповіддю виступив заступ ник голови Уряду України С. Комісаренко та із співдоповідями — голова товариства зв'язків з українцями діяспори Іван Драч, голова Товариства Української Мови „Просвіта" ім. Т. Шевченка Павло Мовчан, директор Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН України Микола Жулинський. На конгресі виступили біля 50 делегатів і гостей. Учасники конгресу взяли участь у вічі на честь Дня Соборности України, яке відбулося на Софійському майдані.

З-поза меж України прибуло понад півтори тисячі делегатів. Найчисленніші делегації прибули з Російської федерації, а саме з міст і реґіонів, де проживає багато українців: Москви, Омської, Іркутської, Томської областей, з північної Слобожанщини (Воронезька, Курська, Білгородська області). Делегацію з Кубані склали представники різних козацьких об'єднань, найчисленніша з яких — Чорноморська козацька рада. Прибула делегація „Зеленого Клину" (з Далекого Сходу) й також з Чукотки, Таймиру, Магадану, Балтії, Молдови і Казахстану.

Делегати конгресу представляли різні політичні течії, українські культурні та освітні організації, товариства української мови, культури, групи прихильників НРУ, УРП, УМА, релігійні громади всіх конфесій. На конгрес прибули представники з Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії, Німеччини, Франції, Великобританії, ЗСА, Канади та інших країн світу.

Конгрес українців ухвалив звернення до урядів незалежних держав колишнього СССР з підтримкою принципів рівности усіх гноблених народів останньої на планеті імперії та з протестом проти спроб перетворити армію й фльоту колишнього СССР на самостійну політичну силу. Учасники конгресу обіцяли докласти всіх зусиль для вільного розвитку різних народів і їх культур та висловили сподівання, що уряди незалежних держав також сприятимуть культурним і духовним починам українців, які живуть на територіях їхніх держав.

Ухвалено також звернення до українців в Україні і поза нею. У тексті наголошено, що референдум продемонстрував усьому світові непохитну волю народу України до незалежности, його прагнення до національного, політичного і економічного відродження.

„Сьогодні перед нами постають завдання величезної політичної ваги. Ми повинні згуртуватися для розбудови та утвердження української державности, відродження материнської мови, рідної культури, минулої хліборобської та духовної слави нашого великого народу. Ми сподіваємося, що Президент, парламент, Уряд України докладуть усіх зусиль, для того, щоб українці, які живуть за межами своєї держави, мали всі можливості для повного задоволення національно-культурних і духовних починів. Рушаймо сміливо шляхами національного, духовного відродження, усвідомлюючи свою відповідальність перед українським народом, у знаменний і непростий час його історії. Слава нашій вітчизні!

По закінченні конгресу відбулася пресова конференція для журналістів, яких на конгресі було 287, з них 212 представляли засоби масової інформації України, 23 — з Росії, 14 — із ЗСА, 10 — з Канади, 7 — із Швеції, 6 — з Великобританії, 5 — з Франції, 2 — з Фінляндії й по одному з Австралії і Латвії.

Відбудеться надзвичайна сесія УНРади

Філядельфія (УІБ). — У зв'язку з важливими, історичного значення подіями в Україні, з ініціятиви Президента УНР в екзилі Миколи Плав'юка Президія Української Національної Ради прийняла постанову, згідно зі ст. 14 т. 1 Тимчасового закону ДЦ УНР скликати надзвичайну сесію УН Ради 10-го скликання на 14-го і 15-го березня 1992 року.

Надзвичайна сесія УНРади відбудеться у Бавнд Бруку, Н.Дж. в приміщенні Центру Української Культури при Церкві-Пам'ятнику св. Андрія Первозванного.

В програмі нарад намічено відзначити 75-річчя створення Української Центральної Ради, підкреслити історично-політичне значення актів проголошення суверенности й незалежности та ствердити значення референдуму 1-го грудня 1991 року.

У висліді нарад надзвичайна сесія схвалить зобов'язуючі постанови.

Д-р В. Мокрий виступить з доповідями

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Доповіді д-ра Володимира Мокрого з Польщі відбудуться в таких містах: у Чикаго — в четвер, 6-го лютого, о год. 7-ій вечора в залі Культурного Осередку при парафії свв. Володимира і Ольги; у Вінніпеґу, Ман., Канада — у п'ятницю, 14-го лютого в читальні „Просвіти", під спонсорством УВАН; у Філядельфії — у вівторок, 18-го лютого, о год. 7:30 вечора у філії УКУ; у Вашінґтоні — в середу, 19-го лютого, о год. 7:30 вечора, під спонсорством Вашінґтонської Групи.

РІЗДВЯНА ЗУСТРІЧ

Ню Йорк. — Осередок Праці Уладу Пластового Сеніорату влаштовує різдвяну зустріч у неділю, 2-го лютого, о год. 1:30 по полудні в Пластовому Домі, 144 Друга аве. Друзів сеніорів запрошується до участи.

А. Новаківський і В. Пилип'юк вперше загостять до ЗСА

Ню Йорк, Н. Й. (О. К.). — Тут в Українському Інституті Америки при 79-ій вулиці, 2 Схід відбудеться в суботу, 1-го лютого, від год. 5-ої по полудні до 9-ої вечора відкриття двох цікавих виставок темою яких є Україна.

Першою із них, у горішніх залях УІА — це виставка мистецької фотографії виїмкового журналіста і фотографа-мистця зі Львова Василя Пилип'юка, головного редактора фотографічно-мистецького журналу „Світло й тінь" автора ряду фотоальбомів. На Заході найбільше відомий „Львів" — фотоальбом, який своєю красою і тематикою захоплює кожного, українця діяспори, що мав щастя його оглядати чи купити. Фотографічна виставка, експонати якої з великими труднощами привезено тепер до Ню Йорку, вможливить глядачам побачити зразки мистецтва В. Пилип'юка, закупити картини чи альбоми та познайомитись із мистцем, який буде вперше на американській землі. Враз із ним приїхав теж перший раз до ЗСА директор Національного Музею у Львові мистецтвознавець Андрій Новаківський, який матиме нагоду запізнатися тут із музейництвом, а особливо із працею Українського Музею у Ню Йорку.

У бібліотеці УІА рівночасно відбуватиметься виставка українського народного одягу і чорної гаверецької кераміки, як також антикомуністичної преси зі Львова, що її привіз та підготовив Ярослав Керницький з дружиною Інною. Збір народного одягу складається із 60-ти сорочок і одягів з різних областей України із XIX і початку XX століття.

Інженер Я. Керницький присвятився тепер політично-народницькій діяльності і бажає зчасом заснувати у Львові музей-галерію українського народного одягу, а тепер хоче провести виставки на Північно-американському континенті як також в Европі.

Обидві виставки будуть відкриті від суботи 1-го лютого до неділі 16-го кожного дня, за виїмком понеділків, від 2-ої до 6-ої вечора.

М. Ґорбачов не уникне допиту

Москва. — Заступник прокуратора Росії Євгеній Лісов має намір допитати колишнього президента Михаїла Ґорбачова як свідка незаконного фінансування закордонних комуністичних партій. Про це повідомила в четвер, 23-го січня, „Российская Газета", вмістивши інтерв'ю з Лісовим. Зокрема він сказав, що за останні 10 років до кас „братніх партій було переведено сотні мільйонів долярів".

Колишній працівник міжнародного Відділу ЦК КПСС Анатолій Смірнов в інтерв'ю агентству Ассошіейтед Пресс повідомив, що від 1978 року партія передала на рахунки закордонних компартій 20 міл. дол. Газета „Комсомольская Правда" також оприлюднила факти щодо тих закордонних організацій, на рахунках яких лежать мільйони долярів від КПСС. Наприклад, на рахунку Компартії Індії лежить три міл. дол., переведених совєтськими партійними вождями на передвиборчу кампанію для потрібного їм кандидата. Крім того, „Комсомольская Правда" повідомила, що в світі продовжують існувати десятки фіктивних фірм, створених КҐБ за совєтські гроші.

Анатолій Смірнов плянує написати книжку про фінансування „братніх пар-тій" під назвою „Секретний рахунок No1". Він стверджує, що після поразки серпневого заколоту ЦК КПСС розпорядився знищити документи про переразування грошей на Захід, однак він зберіг їх і згодом передав слідчим з прокуратури РСФСР. Згідно зі свідченням Смірнова, лідер Комуністичної партії ЗСА Ґас Голл діставав від КПСС два міл. дол. річно. Приблизно стільки ж діставали компартії Канади і країн Західньої Европи. Смірнов вважає, що доляри ЦК КПСС треба забрати з рахунків компартій і фінансувати ними гуманітарну допомогу країнам Співдружности Незалежних Держав.

„Комсомольская Правда" пише, що слідчі з російської прокуратури вже не один раз зверталися до керівника зовнішньої розвідки Співдружности Євгенія Прімакова з вимогою вказати, на яких рахунках лежать гроші КПСС, але Прімаков відмовився, не бажаючи розсекречувати закордонну агентуру.

ЗМІНЯТЬ ПРИЦІЛ РАКЕТ

Москва. — В інтерв'ю кореспондентові телевізійної компанії Ей-Бі-Сі Барбарі Волтерс президент Росії Борис Єльцин сказав, що більше не вважає З'єднані Стейти ворогом своєї країни, а тому має намір дати наказ, щоб нуклеарні ракети надалі не були націлені на американські міста.

Тим самим Єльцин визнав, що міжконтинентальні ракети з нуклеарними боєголовками все ще націлені на З'єднані Стейти Америки. Російський президент уточнив, що він інформував про свій намір президента Джорджа Буша і що в наступну п'ятницю заявить про це на засіданні Ради Безпеки ООН.

Заступник голови парляментарної комісії Білорусі з національної безпеки Леонід Привалов сказав журналістам, які супроводжували міністра закордонних справ Франції Роляна Дюма в поїздці по республіках Співдружности Незалежних Держав, що Білорусь вже почала перевозити тактичну нуклеарну зброю, яка знаходиться на її території, в Росію, де ця зброя буде знищена.

„Білорусь, — сказав Л. Привалов, — позбудеться стратегічної нуклеарної зброї до 1996-97 року. Після цього у нас взагалі не залишиться нуклеарної зброї. Одночасно ми приступимо до формування армії лише з білорусів". Він відмовився відповісти на запитання про заплановану чисельність майбутньої армії республіки.

Агентство Ассошіейтед Пресс нагадує, що у грудні Росія, Україна, Білорусь і Казахстан погодилися, що нуклеарна зброя буде знаходитися в підлеглості центрального командування Співдружности Незалежних Держав.

ЗАБАВА ООЛ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Місцевий 7-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує забаву, яка відбудеться у суботу, 1-го лютого в залі Українського Народного Дому, 90-96 Фліт вулиця, Джерзі Сіті, Н. Дж. Гратиме оркестра „Водограй". Початок о год. 9-ій вечора. В програмі теж — виграші, несподіванки та смачний буфет в заряді членок ООЛ. Вступ — 10 дол. Столики слід замовляти телефонічно (201) 432-5054.

Колядники в УНСоюзі

Група членів вокального ансамблю „Промінь" під керівництвом Богданни Волянської приємнили години праці членам Екзекутиви УНСоюзу працівникам гарно виконаними колядами і щедрівками у п'ятницю, 17-го січня. Вони закінчили свій мініконцерт побажанням „Свободі" і УНСоюзові напередодні їхніх століть. В імені всіх подякувала їм головний предсідник Уляна Дячук та й не попрощала їх „з порожніми руками". На фото вгорі (зліва): Оксана Харук, Іван Лехіцький Роман Лупань, Володимир Лехіцький, Марійнна Сосяк і Б. Волянська.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Київ, 17-го січня. — Голова Верховної Ради України Іван Плющ вважає, що нинішньому Кабінетові Міністрів потрібно ще деякий час попрацювати, але необхідно зробити суттєві зміни у його складі. За це він висловився на нараді у Верховній Раді з представниками Асоціації Демократичних Рад народних депутатів України. До асоціації входять ради, де більшість складають депутати, які перемогли на виборах 1990 року з альтернативною Комуністичній партії програмою. Раніше збори депутатів-демократів ухвалили відозву до Президента і Верховної Ради України з вимогою негайної резиґнації Кабінету Міністрів і створення нового Уряду національного довір'я. На нараді у Верховній Раді віце-прем'єр Олег Слепічев повідомив, що купонів багаторазового використання у лютому не буде вводитися, бо не вистачає готівки.

Севастопіль, 17-го січня. — На Чорноморській фльоті група керівних діячів Руху з мандатами народних депутатів України зустрілася з моряками і офіцерами надводних кораблів, штабу фльоти і штабу морських авіяторів. До складу депутатської групи входять Михайло Горинь, Микола Поровський і Василь Червоній. Їх колеґа Ярослав Кендзьор знімав відеострічку з поїздки на Чорноморську фльоту для засобів масової інформації.

До побачення, „Львів'янки!"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (П. Часто). — Кажучи правду, виглядало на сумне інтерв'ю — бо тут годі змусити себе забути, що „Львів'янки" більше не існуватимуть як популярне тріо, що вже ніколи не вийдуть разом на сцену, не злагіднять, не окрилять наших сердець рідкісною, аж дивною гармонією голосів і чарівними струнами мудрих бандур. Коли востаннє слухав їх, здавалося, що ось закінчиться концерт — і вони не зійдуть униз, до схвильованої публіки, а здіймуться вгору й мов невагомі хмарки розчиняться у високім небі. Хто з нас не пережив цього могутнього очищувального впливу української пісні на людську душу, хто не замислювався над тим, що музичні шедеври нашого народу, передаючись від покоління до покоління, є вже ближчими до вічности, ніж до часу?

І як же тепер вони можуть розійтися в різні боки, припинити таке гарне, успішне життя в музиці і пісні, у вічності?

А дві Олі і Христя посміхаються собі. Невже ж награлися, наспівалися? Невже змирилися з думкою про розлучення?

Оля Герасименко: „Земля кругла і світ єдиний, в ньому просто неможливо розійтися в різні боки, надто сьогодні, коли Україна входить рівною в коло вільних народів. Щоправда, ми і раніше охоче закописували себе поетичними метафорами, як от, „пісня не знає кордонів' і неіснуючими „аркодужними мостами дружби', тим часом у щоденному житті все краще з українського мистецтва бралося під ноги і навіть у безсмертних пісень підтинали крила, бо чим талановитіший був співак чи музикант, тим міцніше залізні пальці цензури стискали йому горло. Треба було мати дужу особисту волю і неабияку творчу силу, щоб не дати ні своєї душі, ні душі народу замерзнути під неіщадним ідеологічним льодовиком".

Гарно мовлено. Гарно передусім тому, що ці слова Олі найперше стосуються їх, „Львів'янок". Всі троє, Оля Герасименко, Оля Войтович і Христя Маковська, вповні виявили українську завзятість і мистецьку переконаність ще під час навчання у Львівській консерваторії, потім в аспірантурі і врешті у створенні тріо і випрацюванні репертуару, що був глибоко народним як за формою, так і за змістом. Саме тому їх краще знали в сусідніх країнах, ніж в Україні: лукаві чиновники від мистецтва в такий спосіб убивали двох зайців — демонстрували світові „вільний розвиток українські культури" і водночас

Тріо „Львів'янки" під час перебування в редакції „Свободи" (зліва): Христя Маковська-Залуцька, Оля Войтович-Стецишин і Оля Герасименко-Олійник.

(Закінчення на стор. 3)

ВШАНУЮТЬ ПАТРІЯРХА

Нюарк, Н.Дж. — Заходом парафій елизабетського деканату УКЦеркви, і відділів Українського Патріярхального Товариства північного Ню Джерзі тут у неділю, 23-го лютого, в церкві св. Івана Хрестителя відбудеться Академія з приводу століття з дня народження Патріярха Йосифа Сліпого. В програмі — виступи проф. д-ра Леоніда Рудницького, соліста Метрополітальної опери Андрія Добрянського та піяніста Томи Гринькова, злучених хорів українських католицьких парафій Нюарку, Пассейку, Елизабету, Н. Дж., під диригентурою Зірки Берези. Також звучатимуть поезії у виконанні студентох під керівництвом Іванни Кононів. Початок імпрези о год. 4-ій по полудні.

У СВІТІ

БЕЗ ЖОДНОГО ВИСЛІДУ закінчилася чергова рунда переговорів між представниками Воєнної ради Грузії і прихильниками колишнього президента Звіяда Гамзахурдія в місті Сенакі. Формації Гамзахурдії відмовилися скласти зброю, що посилює загальне напруження в країні і може привести до громадянської війни.

В АЛЬЖИРІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ арешти прихильників Фронту ісламського спасіння. Зокрема арештовано вісім працівників арабомовної газети „Ель-Ґабар" і головного редактора газети „Ель-Балах" Абделазіза Леуна.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля вручило офіційний протест амбасадорові Чехо-Словаччини Малошові Поджарові у зв'язку з відмовою доставки чехо-словацьких танків до Сирії.

ВОЄННЕ УГРУПУВАННЯ кубинських еміґрантів Командос-Л взяло на себе відповідальність за грудневу антикастрівську операцію, яка, як відомо, зазнала поразки.

УРЯД БІЛОРУСІ ГОТУЄТЬСЯ до введення у грошовий обіг республіки карбованця зі спеціяльною поміткою — написом „Беларусь" на одній зі сторін купюри.

ВІРМЕНСЬКІ ГРОМАДИ багатьох країн світу розпочали створення Фонду міністерства закордонних справ Вірменії, який буде фінансувати дипломатичну діяльність республіки.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Борис Єльцин скасував свій указ про злиття міністерства безпеки і внутрішніх справ. Міністром внутрішніх справ призначено Віктора Єріна, генеральним директором Агентства федеральної безпеки став Віктор Банніков.

ПІД ЧАС ЗАГАЛЬНОАРМІЙСЬКОГО старшинського з'їзду, який відбувся в Москві 17-го січня, демонстранти від Російської робітничої комуністичної партії тримали провокативні лозунги: „Армє, візьми владу в свої руки!" і „Воїне, спрямуй свій меч проти суверенних президентів!"

В АМЕРИЦІ

ЯКЩО БУДЕ ПРИЙНЯТА пропозиція Уряду президента Джорджа Буша щоби Пентаґон змінив своє зацікавлення у виробництві зброї на лабораторійні досліди, то це було б найбільш радикальною зміною у військово-індустріяльному співпрацюванні від часу Другої світової війни. Військові контрактори заявили, що їм про ці пропозиції Уряду нічого не відомо, а в Пентаґоні ніхто також не міг конкретно сказати які існуючі програми та фірми будуть цим найбільше заторкнені. Одначе контрактори виробництва зброї сумніваються чи з такою зміною політики, Пентаґон зуміє втримати свою репутацію військової готовости. Вони також уважають, що така політика може пошкодити крайовій безпеці.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ щоденника „Волл Стріт Джорнал" і телевізійної мережі Ен-Бі-Сі виказують, що популярність губернатора Арканзо Билла Клінтона зросла на 20 відсотків і це поставило його на першому місці серед демократичних кандидатів і у надто близькому відсотковому віддалені від президента Джорджа Буша. Це його вшвидке випередження інших демократичних кандидатів зробило його також примальним прицілом для всякого роду наклепів у бруковій пресі. Одначе дорадники Демократичної партії не є вдоволені з цього надто швидкого росту у популярності Б. Клінтона, бо уважають, що навіть мнимі закиди тепер, коли вибори ще дуже мало про нього знають, можуть пошкодити йому тоді, коли це буде найбільш небезпечним під час виборів.

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНИХ установ охорони здоров'я подали до відома, що країну навістили дуже небезпечні форми захворювань туберкульозою, що вже позначилися у 13-ох стейтах і дуже поширюються по цілій країні. Роди бактерій, які спричинюють цю хворобу, є не відпорними на існуючі ліки, якими досі лікували звичайні захворювання туберкульозою. Крім цього в наслідок появи цієї нової форми захворювань вже було кілька смертних випадків у п'ятьох стейтах. Ці дані про нові форми бактерій туберкульози було подано на дводенній конференції в Атлянті, скликаній Центром контролювання заразливих хворіб, на якій були представники Уряду та 46 стейтів. А скликано її для того, щоби розпочати якісь спільні заходи для припинення цієї в окремих випадках смертельної хвороби, яка поширюється надто скорим темпом.

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Радіопромова Леоніда Кравчука

Українці в Америці й інших країнах діяспори черпають вістки про події в Україні з англомовної преси, телевізії і з нечисленних українських газет, головно з єдиного щоденника, яким є „Свобода". Редакція „Свободи" отримує з Києва вістки „факсом", але, очевидно, вони можуть бути тільки фраґментаричні. Авторитетним інформатором є „Ню Йорк Таймс", але той великий американський щоденник із мережею своїх кореспондентів у столицях чи не всіх країн світу не має ще свого бюра у Києві із журналістами, які знали би українську проблематику. Тому майже всі вістки про Україну в „Ню Йорк Таймсі" датовані з Москви, отож треба ставитися до цих вісток обережно.

Стовідсотково авторитетні відомості подає американське аґенство „Ассошіейтед Пресс" — і воно принесло два дні тому неначе огляд віднесин у більшості країн колишнього Совєтського Союзу.

Найбільше місця займає Україна. Читаємо, що Леонід Кравчук виголосив велику промову через радіо, в якій інформував про найважливіше з діяльности Уряду, але водночас з'ясував становище України у справах, за які треба висварюватися і боротися на терені „Співдружности". Пригадаймо, що в останньому проєкті Міхаїла Горбачова „союзного договору" — були дві точки, через які Україна зразу той проєкт відкинула: збереження на всьому терені Совєтського Союзу одної валюти (карбованця) з центральним банком у Москві та збереження одного війська під одним командуванням. „Ассошіейтед Пресс" правильно навела найважливішу цитату з промови Кравчука: „Співдружність — це не держава". Логічно, не може бути одна валюта й одна армія для 11-ти незалежних держав, членів цієї Співдружности, як і не може бути ніяких інших спільних ресортів влади.

Кравчук заповів, що до часу введення української валюти — гривні — тимчасовою валютою є введені в Україні з початком січня купони, Україна буде поступово позбуватися з своєї території карбованців. З інших джерел відомо нам, що до Канади відлетів представник Уряду, щоб приспішити друк гривень — це не така проста справа, бо треба банкнотів різної валюти.

Поступає теж формування власної армії із добровільців, які зголошуються з-посеред близько півтораміліонової колишньої совєтської армії, стаціонованої в Україні. З інших джерел відомо, що Уряд не тримає цієї маси вояків бездільними у касарнях, а затруднює у сільському господарстві, чи огородництві й садівництві. Пригадаймо, що первісною постановою Верховної Ради України було створити армію величиною 400,000 вояків. На Заході знявся крик, бо Німеччина зобов'язалася при з'єднанні не мати більшої армії як 300,000. Якою сильною буде армія українська — виявиться у ході формування. Це не тільки справа безпеки і національна гордість, але і важкий тягар для щорічного бюджету.

Леонід Кравчук скаржився на власний Уряд і заповів „відмолодження" його. Чуємо, що голова Уряду Вітольд Фокін не є популярний і сам признав, що критика Кравчука правильна. У протилежності до В. Фокіна, Леонід Кравчук, чуємо з різних сторін, зискав на популярності і навіть ті, які ставилися до нього насторожено і критично, змінили свою думку та признають, що народ, обравши його 1-го грудня минулого року — зробив добре.

Будова держави з пустки вимагає величезної праці, зручности, хисту і терпеливости. Ні на мить не слід забувати, що цей процес відбувається в умовинах переходу з економічної контрольованої системи на систему вільного ринку і що неможливо відсепарувати економіки України на 100 відсотки від сусідньої Росії, бо там Єльцин переводить цю економічну реформу таким темпом, що вона некорисно вдаряє і по Україні. Михайло Горинь сказав під час відвідин в Америці: „Те, що для вас рік — для нас один день". 1-го грудня сталося чудо і будування держави з пустки — це теж чудо.

В ЧЕТВЕР, 23-ГО СІЧНЯ, члени київського братства св. Андрія Первозванного заклали перший камінь під будову майбутньої церкви св. Івана Хрестителя. Вона стоятиме на тому місці, де колишній міський комітет Комуністичної партії збирався будувати свій політичний центр.

Микола Руденко

КОРОТКИЙ ВІК РОСІЙСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ

I.

У мене свій календар, свій місяць. Шмат часу має наповнитись подіями, політичними пристрастями, емоціями простих людей, які сприймають історію з боку власного шлунку та зваженого розуммування державних мужів, для яких кожен місяць є ареною для самоутвердження. Ну звісно, кожен із цих державних мужів має на меті інтереси народу, але ж нікому з них (від Кравчука до Буша) не чужий і особистий інтерес: „Що скажуть майбутні історики про моє урядування"?

І це дуже добре, коли до влади приходять саме такі мужі (мужі честі), а не бандократія типу Сталіна-Берії-Брежнєва. Для останнього сорту владоможців дуже важливо, скільки слави й влади вони проковтнуть сьогодні. Все це можна сказати, ми проходили, але воно не проходило повз нас — знаходило для себе місце в наших душах і нашому мозкові. Отож ми дечому таки навчилися.

Саме тому, дорогі читачі „Свободи", не засуджуйте мене за те, що пишу нову статтю, не раніше, ніж через місяць після попередньої. Навіть ковбасник повинен мати фарш, аби наповнити ним чергове кільце ковбаси.

Щоб проаналізувати найвизначніші події й політичні тенденції останнього місяця, не вів нотаток свідомо — відпустив пам'ять на волю, як Борис Єльцин відпустив ціни. Саме з цього (тобто з відпущення цін) мій почнемо розмову. Єльцин не лукавить, коли каже, що цю акцію належало вчинити на кілька років раніше — і тоді вона б виглядала не так трагічно. А проте й тоді її не можна було розпочинати без приватизації бодай у галузі торгівлі. Я чув таке порівняння у зв'язку з єльцинським відпущенням цін. Уявіть парашутиста, якому належить вистрибнути з літака, але парашут не готовий — його доведеться дошивати вже під час падіння. Але вибору немає, бо літак також падає. Надії на успішне приземлення у цього парашутиста і російського президента майже однакові.

Сьогоднішнє відпущення цін — вчинок, безумовно, жорстокий, але його таким зробили попередники Єльцина. Тут відразу ж ми вимушені згадати Горбачова з його нерішучістю в запровадженні економічних реформ. Та якщо не зраджувати об'єктивність, то звичайна послідовність мислення зобов'яже нас звільнити Горбачова від звинувачень у цих гріхах. Де таких кроків були не готові не лише верхи партії, генеральним секретарем якої був Горбачов, а й низи, і не лише низи партійні. Адже ж за сім десятиліть зруйнована не лише нормальна економіка — деформована ментальність народу, викривлена психіка.

На совісті Горбачова є гріхи — він не святий. А проте я певен: що далі історики відходитимуть у майбутнє, то з більшим подивом, вони озиратимуться на постать Горбачова. Якщо добре подумати, то й сьогодні побачимо в його не такій уже й тривалій діяльності чимало дивовижного.

Згадаймо, яким був світ шість років тому і як він виглядає сьогодні. Розмонтувати комуністичну імперію, що залягла від Берліну до Японії, руками однієї людини — хіба це під силу? І все ж це було зроблено. Та ще з такою хоробрістю, що жертви налічуються навіть не сотнями, а лише десятками. Сюди не варто плюсувати жертви етнічної недоброзичливости — то вже, можна сказати, до особи Горбачова вони не мають стосунку.

А найдивовижніше виглядає те, що Горбачов ніколи не усвідомлював того, що він робив. Коли ж сказати точніше, то він робив одне — виходило ж зовсім інше, цілком протилежне задуманому. Так, скажімо, він буцімто розпочав економічну реформу (а насправді він її ніколи не починав), а привів республіки до незалежности від центру. Простіше кажучи, розвалив ненависну людям і Богові імперію. Зрештою відмерла й посада президента СССР, яку обіймав сам Горбачов.

Якщо навіть припустити, що він хотів падіння берлінської стіни, то свого власного падіння безумовно не хотів. Він діяв, ніби загіпнотизований — йшов туди, куди вела його якась таємнича сила. Не бажав іти, але йшов. Був не згоден, але виконував.

А ось іще одне диво: все, що він вважав своїми помилками, насправді виявилося його найвищими здобутками. Не існує навіть мір, за допомогою яких можна поцінувати його історичні звершення. Ну, скажімо, таке: яку оцінку дати тим діям, котрі зробили зброю непотрібною? Або те, що нарешті Україна (проти його волі, зважаєте!) без жодного пострілу здобула самостійну державність. Та й не лише Україна.

Продовження буде.

Святослав Караванський

Про поміч „парадами"

Чи чув хто про таку поміч? Навряд. А от, слухаючи передачі Київського радіо для „зарубіжних" слухачів, мені пощастило почути. Один високий муж, виступаючи перед мікрофоном, зобов'язався „помагати Президентові України парадами". Я не одразу збагнув, про що йдеться, хоч уже не перший день слухаю Київське радіо і трохи вивчив тамтешнє арго. І цей досвід поміг мені розчовпати, що шановний муж мав сказати „помагати порадами", але той акцент — соковите акання — яке він, і не один він, засвоїв за часів „взаємозбагачення мов" спотворив його думку.

Якби наведений випадок був поодинокий, про нього не варто було б і писати. Алеж згаданий акцент звучить у більшості передач з „отчого краю". З них можна дізнатися, що в Україні „разпачнеться" передвибор ча кампанія, засідатиме „аб ласний виканавчий камітет", а часом і рада „абаронн". Десь, чи не всі, хто виступає в Київському радіо слова „економіка" і „політика" вимовляють „еканоміка" і „палітика". Колишній екзарх РПЦ в Україні закликає вірних (щиро чи ні — інше питання) „не допускати вараженчі". І най прикріше, визначний історик — знавець козаччини — розповідає слухачам про „дагавір казаків з масковським царем".

У парі з аканням процвітає у радіомові пересунення українського наголосу відповідно до російських норм. Так, відомий письменник у своєму виступі міркує про часи „коли ми перейдЕмо до ринку". Такий наголос можна пробачити нелітераторові, а письменникові — аж ніяк. Згідно з нормою треба казати „перЕйдемо". Ще один державний муж твердо впевнений, що ми „захистИм" нашу державу, хоч ми її без сумніву „захистимО". З радіомовлень слухач довідується, що Верховна рада „займЕться поточними справами", а не „зАйметься", як належить вимовляти.

Ще одна „посадова особа" на ниві правосуддя (!) цифри 80 і 18 вимовляє „восемдесят" і „восемнадцять".

Можна не сумніватися, що усі названі й неназвані тут достойники гадають, що вони чудово говорять „на українському язику". На жаль, вони „глибАкА пАмиляються".

Усе попереднє, кажучи по-вченому, стосувалося до ортоепії, тобто вимови.

А як з лексикою?

Радіо Київ частенько сповіщає про „обнадійливі наслідки опитувань". Слово „обнадійливий" — живцем здерто з російської мови калька. Слова „обнадіювати" — еквівалента російського „обнадеживать" словник Грінченка не фіксує. Не вживали його і класики. У „Російсько-українському словнику АН УССР" серед перекладів російського слова „обнадежівать" немає слова „обнадіювати". Це слово і похідне від нього — „обнадійливий" вжито у творах письменників „соцреалізму", і їх фіксує „Словник української мови" з ремаркою „розмовне", тобто нелітературне. Сумнозвісна теорія злиття мов сприяла появі в нашій мові таких покручів, але покруч є покручем, і культивували його в мові, а надто за часів відродження культури, просто шкідливо. Це привчає мовців не шукати у власному безбережному мовному океані самобутніх форм, а „самостійно і незалежно" переробляти російські мовні моделі „на український лад". Але успіх розвитку мови не в копіюванні російських форм, а у пошуках в усіх сферах поширення рідної мови своє самобутніх лексичних зразків. Так, у мовній практиці діяспори має поширення слово „багатонадійний", але цілком заступає кальку „обнадійливий". Можна знайти й інші, і то кращі, відповідники. Треба тільки шукати, думати і любити свою мову.

Київська радіомова — надійний притулок для мовних покручів. З київських передач ми дізнаємось про наш „отчий край". Коли й кому належить пріоритет запровадження цього покруча до української мови замість „рідного краю" або „краю батьків"? Яку міру несмаку треба прищепити людині, літераторові, журналістові, щоб змусити його культивувати отакі покручі?

Цікаво, чим привабило радіо Київ слово „русло", якого нема ні у Грінченка, ні в інших пам'ятках української мови, і яке звучить у київських передачах чи не щодня? Зате українського слова „річище" я не почув ні разу. Можна почути з радіо і тут слово „клястись", хоч тут уже радіо ні при чім. Слово це вжито в урочистій присязі майбутньої української армії. Його нема у Грінченка, і запроваджено його в ужиток і уведено до словників за часів панування теорії „злиття мов". Український відповідник — „присягатися".

Далі з передач радіо можна почути такі вирази: „відповідно до Акта про державну незалежність", „виходячи з Акта про державну незалежність". Форма „Акта" ріже вухо. Чому? Бо вона неправильна. Слово „акт" у даному разі вжито у значенні „закон", „указ". А ці слова мають у родовому відмінку закінчення У: „закону", „указу", і отже, так само має відмінятися сло-

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

В. БУКОВСЬКИЙ ПЕРЕСТЕРІГАЄ

У недільному журналі „Ню Йорк Таймс", з 12-го січня 1992 року, знаходимо обширну статтю Владіміра Буковського п. з. „Поворот в майбутнє. Росія дістала другу нагоду. Алє цим разом цей 1917 рік переставлений".

В. Буковський провів 11 років в ГУЛагу. У 1976 році, його виселили з СССР. На запрошення американської юніі Еф-Ель — Сі-Ай-Ел, він прибув до З'єднаних Стейтів Америки, виголошуючи ряд доповідей. 19-го грудня 1977 року в готелі Комодор його вітали посадник Кач, президент Юніі Кертленд й інші юнійні діячі. Після його доповіді, він мав довшу розмову з представниками українських організацій.

Автор на початку обширного есею говорить, що більшість дисидентів, які кинули виклик совєтському комунізмові 30-их років тому, з чого зродився дисидентський рух, завжди знали, що цей режим, одного дня розвалиться. Питання було, коли і як. Тільки кілька з них надіялися дожити до того дня, щоб побачити кінець імперії; Андрій Амальрик у 1969 році робив враження фантастичного оптиміста, коли він написав відому працю: „Чи втримається Совєтський Союз до 1984 року?"

У той час, здавалося абсолютною глупотою зірити в безкровну революцію проти найбільш кровожадної системи в історії світу. Тому дисиденти ніколи не старалися створити політичну організацію. Вони були моральною опозицією, прямо, відмовившись бути учасником цієї страшної системи.

Цього року так, як у 1917 році, революція тріюмфувала, переважно в більших містах, як Москва, Ст. Пітерсбурґ і Єкатеринослав, тоді, як провінції залишилися недоторканими. Це сталося так скоро, що місцеві „боси", не мали навіть часу висловити свої симпатії за переворотом, і тому, не так легко їх заступити, не зважаючи на те, що більше як 70 відсотків з них підтримували переворот.

Політичні паралелі в центрі дозволяють старій ґвардії на провінціях перегрупуватися і випрацьовувати нову стратегію. Буковський сумнівається, щоб вони будь-коли були зросли в таку силу, щоб зорганізувати другий переворот, але вони можуть саботувати і руйнувати нову демократію. Холодна і голодна зима підсилюватиме напружений стан серед суспільства, який легко буде можна використати, щоб дискредитувати демократичний провід — особливо, коли цей провід, за вийнятком Бориса Єльцина, непопулярний тому що за ним — його комуністичне і скомпромітоване минуле.

Скоро ліквідація путчистів (19-го — 21-го серпня 1991 року), не дала змоги демократичним силам скон солідуватися і створити свої власні сили.

Ленін у подібній ситуації, у 1917 році, щоб вдарити по контреволюції почав діяти аґресивно. Поперше, він відрядив ґрупи активістів на провінції, щоб вони поширювали його революцію. Відтак, він видав два декрети: про замирення з Німеччиною і про розподіл землі селянам. В той спосіб він розв'язував проблеми, які привели до революції. Не зважаючи, як це було йому тяжко, він підписав у Брест Литовського замирення з Німеччиною, що його Росія загально визнала, „ганебним" договором. В процесі, він віддав Україну, Фінляндію і Балтійські держави, як і роздвоїв свою власну партію, уникаючи смерти з рук атентатчика з опозиційної фракції. Але, він був свідомий цього, що це єдина для нього нагода, знаючи, що він мусить продовжувати громадянську війну, що її він майже програв. Врешті, він виграв не тому, що його ідеї прийнялися у Росії, із-за цього, що виснаження населення прийняло большевиків, як менше зло, чим хаос, червоний тиф, голод і грабункові банди. Здається, каже далі автор, що всякий порядок є рішучо ліпший від хаосу.

Єльцин після путчу залишився неактивним. Він, ані не визнав демократів на провінції, ані негайно не розв'язав двох головних проблем сучасної революції, — рівнозначних з міровою і земельною реформою Леніна, тобто: розв'язання Юніі і впровадження ринкової економії.

Що стосується першої точки, то він на протязі місяців старався затримати загибаючу імперію. Він втратив дорогий час у даремній спробі устійнити мир між вірменами, азербайджанцями, чи чиченськими сепаратистами, й тим, він майже втягнув країну в війну з мусулманськими народами північного Кавказу. Його полагодження чеченської кризи, як також його нетактовний натиск на Україну віддати Крим, були великими політичними помилками. В наслідок того, Україна відтягалася від попереднього домовлення передати Росії нуклеарну зброю, а інші республіки, почали дивитися на Єльцина з новою і загостреною обережністю.

Можна хіба надіятися, що політична реорганізa-

(Закінчення на стор. 3)

о. д-р Андрій Чировський

НОВА СВЯТОЮРСЬКА ГОРА

I.

В Україні все міняється таким швидким темпом, що преса не встигає подавати читачам інформації. Ще в ділянці політики є трошки легше довідатися про найновіші події в Україні, бо міжнародна преса в цьому допомагає. Коли йдеться про Церкву, то треба чекати вістки в українських часописах, зі значним опізненням. Через це поширюються різні поголоски та припущення, які часом не зовсім співзвучні з правдою.

Заки я відвідав востаннє Митрополичу Палату при Соборі св. Юра в Львові, до мене доходили різні, часто неймовірні вістки. Тому, що я мав бути в Україні, щоб відвідувати три епархіяльні духовні семінарії та подати їм обіцяну допомогу в формі відеоапаратури та університетських відеовикладів з богословʼя, я знав, що буду мати нагоду все побачити на власні очі. Це ж перший раз, що міг приглянутися до дії Львівської Консисторії від часу повороту до Львова глави УГКЦ.

Те, що я побачив на Святоюрській горі загально вразило мене дуже позитивно. Тому, що я перше прийшов сюди в суботу вранці, зараз після приїзду до Львова, майже нікого не було з працівників консисторії. На брамі до палати видніє розклад робочих днів: у понеділок приймають за попереднім домовленням, у вівторок день для священиків, в середу для вірних, і т. д. Всередині стрінув я о. Рафаїла Турконяка, Студента Уст., економа Львівської Архиєпархії. Він пояснив мені, що канцлер, о. д-р Іван Дацько в Києві полагоджує важливі справи, а нікого іншого з працівників канцелярії в той момент не було, бо це ж не урядові години.

Спершу звучало мені це дивним: пригадував я собі попередні відвідини Львова, коли Церква щойно виходила з підпілля. Тоді не було урядових годин, особливих днів для особливих категорій людей. Мені цей перший досвід з терпливою Церквою в малесенькому мешканні Архиєпископа — Місцеблюстителя Владики Володимира Стернюка видавався тепліщим, більш батьківським. І дійсно було воно так. Владика — Ісповідник Володимир мав ввесь порядок Церкви в своєму серці, а документація-кореспонденція крилася в пачках під ліжком чи високо на шафі, а карта з границями епархій ще з перед війни була вміло скручена й захована в куточок. Владика знав, де не було в цій кімнаті переповненій книжками й документами. Це кімната була місцем проживання, гостинною для різних делеґацій, місцем праці. Ця мала кімната, де робилося тисячі рішень, це був мозок і серце Української Греко-Католицької Церкви в Україні.

Від'їжджаючи першого й другого разу зі Львова ще в 1990 році, я бажав Владиці Володимирові, щоб наступна наша зустріч була вже в митрополичій палаті. Так і сталося. Владика-Ісповідник зі своєю паствою вибороли передачу Собору Св. Юра та Митрополичої Палати УГК Церкві. Вже в майбутньому не буде повороту до тих мізерних обставин маленького спільного мешкання на вулиці Чкалова. Владика Ісповідник замешкав тепер в тих кімнатах, де колись жив і працював Слуга Божий Митрополит Андрей. У цих вигідних та величавих приміщеннях мав я змогу двічі з Владикою Володимиром розмовляти. Львів любить свого духовного батька Владику Володимира, і шанує його за довгі та страшні роки, коли він ніс на своїх плечах хрест проводу підпільної церкви. Шанує Владику-Ісповідника Блаженніший отець Мирослав Іван, глава й батько УГКЦ. Найкраще свідчить про те факт, що Блаженніший поселився в малій кімнатці на партері, без приватности, в скромних обставинах, залишаючи пишний Митрополичий апартамент Ісповідникові Владиці Володимирові, який виборов цю палату для нашої Церкви. Скромність Блаженнішого загальновідома. Це найкращий її доказ. Хоч були й є далі моменти, коли ці два великі мужі Церкви не в усьому згідні, то відвідувач цього ніяк не запримітить з розмови з працівниками консисторії, які мають колосальну пошану до обох провідників. Два дні перед моїм приїздом до Львова відбулися наради деканів Львівської Архиєпархії (їх є28, а дехто має й до п'ятдесят парафій під своїм наглядом). Блаженніший Владика Мирослав Іван та Владика Володимир, обидва були присутні на нарадах.

Саме тут виринає преважливе питання: яке буде дальше відношення між цими двома преважливими для УГКЦ особами? А точніше: яка буде дальша роля мужнього й мудрого Владики-Ісповідника Володимира після повороту юридичного глави УГКЦ до Львова? Це питання скомпліковане й не вирішиться мудруванням людей далеких від справи. Можу ствердити одне: на Святоюрській Горі ведеться про це розмова й серйозна застанова. Можна, сподіватися, що в скорому часі побачимо на це мудру розв'язку.

У чому справа? Коли глава УГКЦ — Блаженніший Йосиф Ісповідник чи пізніше Блаженніший Мирослав Іван силою обставин перебували поза Україною, був назначений ними містоблюститель („той хто стереже місце" або по-латині „locum tenens") в особі Владики Василя Величковського, а пізніше, Владики Володимира Стернюка.

Містоблюститель явився правлячим архиєреєм Києво-Галицької Митрополії в відсутності самого Митрополита — Верховного Архиєпископа, згл. Патріярха. Тому часто навіть говорилося про Митрополита Володимира Стернюка, бо він як містоблюститель виконував обов'язки митрополита Архиєпископ Володимир фактично та юридично управляв УГК Церквою на Україні.

Продовження буде.

Клюб Сеньйорів при Самопомочі
98 Друга авеню, Ню Йорк, Н. Й.
повідомляє, що
відбудеться бадання очей
3-го лютого 1992 р. о год. 10-ій ранку
УПРАВА

Ukrainian Human Rights Committee, Inc.
PHILADELPHIA RUKH
P.O. Box 7117
Philadelphia, PA. 19117
Tel: (215) 782-1019
Fax: (215) 572-5025

Шановна Громадо!

Комітет Оборони Національних і Людських Прав України, який діє як Комітет РУХ-у щиро дякує церквам, установам і приватним громадянам, які допомагали при збірці фондів на референдум:

Ексцеленція Митрополит Стефан Сулик, Парохи спідуючих церков: Катедра Непорочного Зачаття, Благовіщення П.Д.М., Царя Христа, св. Анни, св. Володимира, св. Миколая, св. Михаїла, свв. Петра і Павла (Кертис Бей, Мариленд), свв. Петра і Павла (Фіниксвил, Па.), св. Йосафата, Український Освітньо-Культурний Центр, Вознесіння, ЗУДАК.

П. і Н. Йовик, В. Куропась, Я. Татомир, Х. Турчинюк, О. Цегельська, А. Шишак, Л. Кіналь, О. Коропецька, А. Сасик, І, і Р. Гайда.

ЗВІТ

ДАТКИ

Жертводавці	$20,120.00
Дохід із продажу жетонів і датки від анонімних жертводавців	$6,716,57
Загальний дохід	$26,836.57

ВИДАТКИ

Виготовлення жетонів (Україна)	$632.00
Виготовлення жетонів (ЗСА)	$385.25
Комунікаційне приладдя (Україна)	$71.19
Реклямні матеріяли на референдум (Україна)	$297.00
Видатки в Україні пов'язані з виборами	$217.00
Реклями в радіопередачі (ЗСА)	$95.00
Пошта — висилка жетонів	$137.00
Разом видано	$1,834.44

РОЗХІД

Готівкою передано РУХ-ові в Україні (поквітоване)	$11,000.00
Передано до Координаційного Комітету Допомоги Україні (ККДУ) (поквітоване)	$8,912.13
Передано ККДУ від Самопомочі	$5,000.00
Залишилося на конті	$90.00

ЖЕРТВОДАВЦІ

5000 дол. — Самопоміч, Філядельфія;
1010 дол. — А. Давиденко;
по 1000 дол. — О. Карван, В. Мизак, Б. і Х. Турченюк;
500 дол. — Р. Волчук;
300 дол. — Ю. Форис;
по 250 дол. — П. і Н. Йовик, Я. Татомир;
225 дол. — Ю. і Н. Попель;
220 дол. — О. Ґіба;
по 200 дол. — А. і І. Стратієнко, О. і М. Тарнавські, А. і І. Фасоляк;
по 150 дол. — С. Коропецька і Б. Пазуняк, Л. і Л. Стадниченко, А. і Х. Филипович;
110 дол. — М. і С. Білас;
по 100 дол. — С. Андрей, О. і Л. Біланюк, І. Гаврилів, О. Стерчо Гендлер, У. Гентиш, В. Гиз, З. і Х. Дольницькі, П. Дузінкевич, Р. Завицкий, В. Катрук, М. Катрук, Я. і І. Качанівські, Т. Кобельник, І. і Н. Коропецькі, Я. Кравчук, І. Куземський, О. і О. Левицькі, Н. і М. Пазуняк, С. Пришляк, І. Стерчо, В. Сарахман, К. Теравські, М. Федорів, С. Чайківська, Х. Чорпіта, М. Шарко, М. Ширикевич, О. Ширикевич, Укр. Культурне Тов. — Вілкс-Барі, ПА.;
75 дол. — Вотограй;
по 60 дол. — Н. і Л. Лучанко, Ю. Чмелівський;
по 50 дол. — В. Бузан, О. Гайдук, Р. Гриців, П. Дент, Я. і А. Климовські, З. Крохмалюк, В. Куропась, М. і О. Лесюк, Н. Лучанко, Д. Максимюк, І. Мамчин, П. Масний, Е. і Б. Михайлів, Н. Н., М. Романенчук, М. Никиш, В. Островська, Л. і І. Павлович, Л. і І. Пак, Е. і М. Сарахман, І. Серединська, Р. Сімятович, Т. Стадниченко, М. Ценко, І. і Д. Шуст, Д. і А. Ядзин;
45 дол. — В. і О. Карпинич;
40 дол. — С. Сольсежин;
35 дол. — М. Шумська;
по 30 дол. — Я. Галій, М. і Р. Луців, Р. і М. Ольховецькі;
по 25 дол. — В. і С. Бандера, О. Білинський, М. і О. Бобак, М. Гладий, В. Камінський, М. і А. Ковальскі, О. Кравченюк, З. Луцька, Л. і С. Люба, Т. Мисак, А. Міндзяк, Л. Онуферко, О. Павлюк, М. і Р. Сарахман, Х. Сарахман і В. Браун, О. Стулковська, С. Теслюк, Ю. Хома, Я. і О. Цегельскі, І. Чмелівська, М. Чопик, І. і Е. Шимків, В. і Дж. Штойко, О. Якубовська, Д. Ясинський;
по 20 дол. — С. і В. Бадуляк, Р. і В. Василишин, М. Вітвицька, Ю. Гудь, о. Т. Коцаба, В. Кроссон, А. і М. Кушнір, М. Кушніренко, Ю. Лазовський, М. Лашин, В. Пономаренко, І. Працко, Х. і Б. Прокопович, О. Смулка, М. і Я. Ставничі, В. Ткачук, З. Чорнобіл, В. Шеремета, Ю. і А. Швабюк, о. Я. Шуст;
по 15 дол. — Смородська, С. Фізат;
12 дол. — І. Тисячпіття;
по 10 дол. — І. Бачинська, М. Бачинська, Блага, В. Гаврилець, Л. Іваськів, Я. Качай, Я. Климовська, В. Когутяк, В. Кольба, І. Козоріз, Я. Козушко, Е. Куціла, Ю. і С. Лучанко, Б. Мізак, Б. Молоняк, Н. Н., О. і Н. Німилович, М. і Б. Одежинські, М. Онуферко, М. Паламар, Н. Пазуняк, Л. Пиріг, Ю. і Х. Перфецкі, Е. Подоляк, П. Подоляк, З. і А. Почозай, Я. Романюк, І. Семчук, М. і Л. Стасюк;
по 5 дол. — Л. Балан, Ю. Балан, Бачмага, Б. Бобинський, М. Возьна, Волчастий, Н. Гаркинс, Дзівак, М.Дравущак, З. Квіт, М. Куземська, Д. Кузьмович, о. Б. Левицький, Р. Левицький, З. Маланчук, Е. і Л. Марків, Г. Муренко, М. Ничай, Німців, О. Ортинський, І. Пристат, В. Пушкар, І. Сироч, Скібицький, В. Славятинський, Ю. Тарасюк, Я. Фещак;
2 дол. — Кульчицьки;
1 дол. — Копчак.

ВІД ЧЛЕНСТВА УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ НА ФРАНКЛІНІ, ПА.

500 дол. — Український Горожанський Клюб на Гранкліні;
200 дол. — Я. Гречка;
по 100 дол. — З. Процик В. Яців;
по 50 дол. — Я. Гречка для Х. і Д. Гречка, М. і Б. Катрук, І. Чутрик, І. Шпільчак, І. Шпільчак, М. Шпільчак;
по 20 дол. — В. Варецкий, Ґ. Захарко, К. Зин, В. Кушнір, І. Музичка, М. Ткачук, А. Тишко;
по 10 дол. — П. Залівів, А. Киндус, О. Кузів, Т. Макгю, Ф. Ткачук, Д. Турон, В. Яхвяк;
по 5 дол. — І. Максимюк, Е. Шуляк, М. Яців.

В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО ВОЛОДИМИРА ВАРВАРОВА

По 25 дол. — М. і В. Кавка, Е. і В. Левицькі, О. і М. Лисяк, В. і Л. Чепіль, А. Шапіро, В. і Я. Шашаровські;
по 20 дол. — Б. Гнатюк, М. і О. Лесюк, М. Лучак, Б. Пазуняк, Р. і Н. Пазуняк, Ю. Пазуняк;
по 10 дол. — Е. Блавацька, І. Субтельна, Д. Юрчак.

ДОДАТКОВІ ЖЕРТВОДАВЦІ

100 дол. — З. і У. Мазуркевич;
по 50 дол. — Е. Блавацька, Р. Коропецький;
30 дол. — Б. і Д. Лешак;
20 дол. — Д. Химич;
по 10 дол. — А. Буський, Е. Гудіма, У. Коропецька, Кс. Лешак, І. Семчук, С. Телецька, О. Химич;
по 5 дол. — Н. Ор. ська, Зелем.

Просимо вибачення якщо ми когось не помістили в списку.

Уляна Мазуркевич, голова
Наталія Лучанко, скарбник

До побачення...

(Закінчення зі стор. 1)

позбавляли артисток можливости піснею сприяти зміцненню національної свідомости в Україні.

Ще коли на все західнє совєти дивилися косо, з підозрою, О. Герасименко, тоді студентка, мужньо вибрала як свою дипломну працю „Амераканський концерт для бандури з оркестрою" каліфорнійського композитора Юрія Олійника.

Тріо „Львів'янки" від першого свого виступу й до останнього — як же не хочеться вживати це слово! — знали тільки успіх, бо належали до тих небагатьох, на жаль, вокально-інструментальних груп, яких об'єднувала не просто любов до рідної землі, але й професійна досконалість, глибока музична ерудиція. Всі троє були не тільки бандуристками і співачками, але й талановитими авторами пісенних обробок.

Звісно, не ця обставина прихилила серце Юрія Олійника до милої Олі Герасименко, проте сміло можна ствердити: їхнє одруження є приємною подією і для них, і для всього українського музичного світу. Олі і Юрієві належить заслуга, що до ЗСА приїхали Оля Войтович-Стецишин і Христя Маковська-Залуцька. Тріо „Львів'янок" мали тут ряд успішних концертів.

Й ось знову— розлука? Як же вони житимуть одна без одної? В який спосіб житимуть їхні славні бандури?

Оля Герасименко-Олійник: „Ми з Юрієм готуємося до сольового концерту. Будемо виступати і перед українськими громадами, і перед американською публікою. Я гратиму твори українських композиторів і світову класику — Баха, Мендельсона, Бортнянського".

Христя Маковська-Залуцька: „Хоч моє серце сповнене глибокої вдячности багатьом, багатьом людям в Америці, з нетерпінням повертаюся до Львова, бо там мене чекає дитячий ансамбль бандуристів, яким я керую. Плянуємо влітку поїхати з концертами у східні і південні області України".

Оля Войтович - Стецишин: „А я на якийсь час залишаюся в Нюарку, цілком можливо, що мені вдасться зорганізувати місцеву дитячу чи юнацьку школу гри на бандурі".

Отже, тріо таки перестає існувати?

Оля Герасименко-Олійник: „Ми сподіваємося, що Україна, як цивілізована, демократична держава, не чинитиме перешкод ні при в'їзді, ні при виїзді з неї. Тому нашу чергову розлуку сприймаємо не як прощання, ми кажемо одна одній „До побачення!"

Так само скажімо й ми, їхні шанувальники: до побачення, прекрасні „Львів'янки"! Ви належите до тих незабутніх музиканток, в руках котрих чоловіча бандура, подруга сивоусих українських бардів-козаків, відкрилася як інструмент ніжних почуттів, глибокої задуми і душевної чистоти.

БУДОВА МОНУМЕНТАЛЬНОГО ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ

Макета статуї Т. Шевченка до комплексу пам'ятника поетові у Львові, автори — Андрій і Володимир Сухорські, львівяни.

якого СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ відбудеться в цьому 1992 році в першу річницю відновлення ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ поступає за пляном успішно вперед.

ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА народних депутатів ЗАПРОШУЄ на цю історичну подію все українське громадянство у вільному світі прибути по змозі численно, а СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНЦІВ на поселеннях, українські ТОВАРИСТВА, ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ, ІНСТИТУЦІЇ, КООПЕРАТИВИ, ПАРОХІЇ і економічні ІНСТИТУЦІЇ проситься прислати свої ДЕЛЕҐАЦІЇ на ці СВЯТКУВАННЯ. Остаточна дата відкриття пам'ятника буде подана пізніше.

В особливий спосіб, зокрема ЗАПРОШУЄ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИХ ІЄРАРХІВ українських ЦЕРКОВ до ПОЧЕСНОЇ ПРЕЗИДІЇ відкриття пам'ятника та участи в молитовному його БЛАГОСЛОВЕННЮ.

Користаючи з цієї нагоди звертаємося з проханням до всіх українців в діяспорі, котрі належно розціюють важливість побудови пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ в столиці ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ, СВОЇМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ допомогти покрити кошти розпочатого діла, на якого докінчення іще потрібно приблизно 200.000 долярів.

Всі ЖЕРТВОДАВЦІ на будову пам'ятника від 25 долярів в гору одержать ПОСВІДКИ для податкових цілей, а кромі цього на постументі пам'ятника будуть прикріплені ПРОПАМ'ЯТНІ ТАБЛИЦІ з їхніми іменами і прізвищами в такому порядку: ПОЧЕСНІ ФУНДАТОРИ: $2.000; МЕЦЕНАТИ: $1.000; ПАТРОНИ: $500; ДОБРОДІЇ: $250; СПОНЗОРИ: $100. ЖЕРТВОДАВЦІ $1.000 і більше одержать кромі цього даром мініятуру статуї поета, відлиту по мистецьки в бронзі.

ЖЕРТВОДАВЦІ $10.000 і більше одержать додатково безплатно квиток на літак до Львова і назад та побут в готелі і будуть включені до ПОЧЕСНОЇ ПРЕЗИДІЇ відкриття пам'ятника.

ЗОКРЕМА звертаємося з гарячим проханням до УКРАЇНСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬ, ТОВАРИСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, ПАРОХІЙ, ІНСТИТУЦІЙ і КООПЕРАТИВ та окремих громадських діячів організувати у себе „ЗБІРКОВІ КОМІТЕТИ" на фонд будови пам'ятника Т. Шевченкові у Львові, щоб дати можливість всім, що бажають, своїми пожертвами причинитися до зреалізування цього національного діла. Особливо добре надається для переведення цієї акції час ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТКУВАНЬ в місяці березні.

ЗА КОЖНИХ 10.000 долярів, пересланих нам цими КОМІТЕТАМИ ми передамо безплатно 1 (один) летунський квиток до Львова і назад та побут в готелі для їхніх делеґатів, які будуть включені в ПОЧЕСНУ ПРЕЗИДІЮ-відкриття пам'ятника. Всі жертводавці на збіркові листи цих КОМІТЕТІВ одержать відповідні ПОСВІДКИ для податкових цілей та будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИХ ТАБЛИЦЯХ на постументі пам'ятника за вищенаведеним ключем.

ВСІ ЛИСТИ і ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО ПРИСИЛАТИ НА НАСТУПНУ АДРЕСУ:
Ukrainian Committee for Taras Shevchenko Monument in Lviv
2150 Bloor St. W., Suite 96-A, Toronto, Ontario, Canada — M6S 1M8

НА ЧЕКАХ ПРОСИМО ЗАЗНАЧУВАТИ:
T. Shevchenko Monument in Lviv

Для евентуальних особистих контактів подаємо телефони ПРЕЗИДІЇ нашого КОМІТЕТУ біля їхніх імен і прізвищ.

ЩИРО ДЯКУЄМО всім тим ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ, що своїми пожертвами допоможуть нашому КОМІТЕТОВІ успішно докінчити це важливе національне діло. Ми твердо віримо, що СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у Львові стане великою ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ нашого народу на рідних землях і української діяспори в обороні УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ і СОБОРНОСТИ.

Канада, Торонто, Онтаріо, в січні 1992.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ
БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у ЛЬВОВІ
з доручення Львівської Міської Ради Народних Депутатів:

Д-р Василь Іваницький, голова
тел. (416) 239-4407
о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ, секретар
(416) 742-1632

Роман Грицина, скарбник
(416) 766-1117
Валентина Родак, секретар
(416) 255-8604

Про поміч...

(Закінчення зі стор. 2)

во „акт" у значенні „закон". Річ у тім, що словники не відбивають усіх можливих нюансів вжитку слова. Словник каже, що родовий відмінок слова „акт" — „акта". Сліпа віра словникам — риса успадкована з тоталітарних часів — збиває декого ще й досі з пантелику. А словники ж врядигоди брешуть, а надто видані за часів „дружби народів".

Наведу приклад. Слово „плуг" у родовому відмінку має закінчення „а" — „плуга". І тільки таке закінчення фіксують і сучасні словники і давніші. Але коли слово „плуг" вжито, як назва організації „Плуг", то письменники 20 років вступили до „Плугу", хоч словники цього вживання не фіксували. Але в літераторів 20-их років ще не було знищення почуття мови до тієї міри, щоб сказати „вступаю до ‚Плуга' " або „виходжу з ‚Плуга' ". Вони вживали форму „Плугу", хоч її й не було у словниках.

Те саме і з „Актом про державну незалежність". Діяти треба „відповідно до Акту про державну незалежність". „До Акту", а не „до акта".

Усі ці „дрібниці" свідчать, що з українською мовою у незалежній Україні не все гаразд. Якщо не спинити ерозії української мови до акання та інших небажаних явищ, то нащадки засвоять нашу мову в її найгіршому, а вірніше спотвореному варіянті.

Отже, треба щось робити.

На мою думку, в Україні на найвищому рівні треба урядити державний центр або комітет „Служба мови", який би координував усі заходи до відродження української мови. Потрібно розробити комплекс заходів для „відзбагачення" української офіційної мови, мови газет, радіо, шкільництва від примусово накинутих їй рис.

Потрібні курси культури мови, до відвідування яких треба наполегливо заохочувати усіх, хто працює у сфері культури, державотворення, освіти. „Служба мови" має розробляти українську термінологію на підставі української мовної та культурної спадщини, залучаючи до цієї праці усі наявні у світі верстви культурного українства.

Це, як на мене, одне з найчільніших завдань у галузі нашої культури.

В. Буковський...

(Закінчення зі стор. 2)

ція Єльцина, що притягнула багато молодих людей до проводу, і його економічні реформи поліпшать положення, заки загальне невдоволення змете його уряд. Можливість успіху — дуже мінімальна, бож ці зміни мусить впровадити та сама бюрократична машина, яка затримала ці зміни раніше

Найбільш хитрими виявилися ці колишні партійні функціонері, які проявили мудрість й вискочили з партійного поїзду ще перед його катастрофою і пішли в „приватне підприємство", забираючи більшу частину державного майна в цю — де факто — „приватизацію" Управителі чорного ринку, а негайно і криміналісти, дістануть решту.

Як колишнім комуністам, їм народ ніколи не буде довіряти і тому вони неохочо впроваджують і тримаються непопулярних тяжких радикальних змін, Зрештою, навіть лідери „Солідарности" втратили загальногромадську підтримку, бо їх майже побили колишні комуністи в останніх виборах у Польщі, бо вони застосовували ударну терапію.

Колишні совєтські комуністи, що стараються зробити це саме, приречені на загибель. Але, коли вони не діятимуть, то країна обернеться у Ваймарську республіку і відзначиться економічним хаосом і хронічною політичною нестійкістю.

Уряд Єльцина нагадує чимраз більше Тимчасовий Уряд з 1917 року, який не зумів розв'язати найважливіших проблем, не мав підтримки політичних структур і втратив популярність. Автор сумнівається, що уряд Єльцина втримається, бо розчаровані маси, вже вважають, що їх ограбили з надбань революції колишні комуністи, для яких вони придбали нову й дуже влучну назву „комютанти". Невдовзі вони знову заповнять вулиці.

Демократичні сили в Росії щойно формуються. Колишній генерал КҐБ і член Політбюра Едвард Шеварднадзе, разом з Анатолієм Собчаком і посадником Москви Гавриїлом Поповим творять Демократичний зреформований рух; колишній член центрального комітету й сучасний віцепрезидент Росії Алєксандр Рутской, заснував Народну партію вільної Росії, а колишній член центрального комітету, а відтак дисидентський історик Рой Медведєв, творить Партію соціялістичного вибору. Усі вони співпрацюють з Ґорбачовим.

Із потенційних лідерів Буковський уважає Рутского, речником діючих партій Росії, який переборе керму державного правління.

Автор закінчує есей словами: „Гіркою дійсністю є те, що пізніше після 74 років, ми наново не здобули цього правильно. В той час, в 1917 році, було багато більше революціонерів, а цим разом замало".

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ І МАМИ

бл. п.

ЕЛЬЗИ ОКСАНИ СКЛЕПКОВИЧ

з дому BECKER

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 6-го лютого 1992 р. о год. 8-ій ранку
в церкві св. о. Миколая
216 President St., Passaic, N.J.

Про молитви за душу покійної просять:

муж — ОЛЕГ
дочка — ТАНЯ з родиною
син — БОГДАН

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями, знайомими та всім громадянством, що в середу, 22-го січня 1992 р. з волі Всевишнього відійшов від нас у вічність в Ню Гейвен, Конн.

наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п. дипл. юрист

ОЛЕГ Р. МИКЕТЕЙ

пластовий і громадський діяч, уроджений в Оброшині коло Львова, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 25-го січня 1992 р. в Ню Гейвен, Конн.

У глибокому смутку залишив:

дружину — НАДІЮ
доньки — СВЯТОСЛАВУ І АННУ з родинами
сина — АНДРІЯ з родиною
родина в Україні, Канаді і Німеччині

Ділимося сумною вісткою
з ріднею, приятелями і знайомими, що 24-го січня 1992 року упокоївся в Бозі

наш найдорожчий
МУЖ, БРАТ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

св. п.

МОДЕСТ КЛИВАК

народжений в 1909 році в Чорткові, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 26-го січня.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у вівторок, 28-го січня з похоронного заведення Бурнац-Опуда-Ґорни, 371 Лейквю авеню в Клифтоні, Н. Дж. о год. 8:30 ранку, а відтак о год. 9-ій ранку — з церкви св. Миколая в Пассейку, Н. Дж. на цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ІРЕНА
сестра — ДАРІЯ ЗУБРИЦЬКА з родиною
брат — ЗІНОВІЙ КЛИВАК з дружиною ЄВГЕНІЄЮ
шваґер — МИКОЛА КОЛЕССА з родиною
сестрінки — ҐАЛИНА та ОЛЕКСАНДЕР КОЛЕССА
та ближча і дальша родина в Україні та діяспорі

Замість квітів на свіжу могилу покійного просимо присилати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

Просимо про молитви за душу покійного.

Ділимося сумною вісткою,
що з волі Всевишнього відійшов у вічність в неділю, 26-го січня 1992 р. на 86-му році життя

наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІД І ПРАДІД

бл. п.

АЛЕКСАНДЕР КУЗИШИН

нар. в селі Божиків, пов. Підгайці, Україна.

ПАНАХИДИ в понеділок, 27-го і вівторок, 28-го січня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Thomas Quinn, 35-20 Broadway, **Асторія, Н. Й.**

ПОХОРОН в середу, 29-го січня, год. 9-та рано з похоронного заведення до церкви Чесного Хреста в Асторії, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
син — БОГДАН з дружиною ОКСАНОЮ
донька — ЛЮБА БІЛЬОВЩУК з чоловіком ДАНИЛОМ
син — ВАСИЛЬ з дружиною ПЕНІ
внуки —
ОЛЕСЬ з дружиною ОЛЕЮ
БОГДАН з дружиною ОКСАНОЮ
ГАЛЯ, ХРИСТЯ, АНДРЕЯ, МАРКО І КАТРІНА
правнуки — АДРІЯНА, АНДРІЙКО, АЛЕКСАНДРА І КАТЕРИНА
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

Замість квітів просимо складати пожертви на добродійні цілі.

Пластуни Баффало відзначили державну незалежність України

7-го грудня о 6-ій годиині вечора в церковній залі св. Миколая відбулася небуденна імпреза пластової станиці в Баффало — „Вечір пластуна" під кличем „Вітай, Україно!" Велику залю заповнили пл. молодь, старші пластуни, пл. сеніори, батьки пл. молоді, члени Пластприяту та гості.

На тлі гарної декорації — великі розмальовані написи „Вітай, Україно!", „Слава Україні", чотири українські державні прапори та два пластові курінні, посередині на стояку пишалася велика китиця живих червоних троянд як вияв любови до воскреслої у славі України.

Бунчужний ст. пл. Мирон Депутат провів салют прапорам. Пл. юнаки-учасники Тарас Тютюнник, Адріян Депутат, Данило Пашковський та Павлусь Леван вмашерували на залю з українськими національними прапорами. „На струнко! Прапорам почесть дай!" — впали слова тричі — Слава! Слава! Слава! та тричі пластове „Скоб!" Врочисто і набожно присутні проспівали молитву „Боже Великий, єдиний, нам Україну храни". Згодом пластуни проспівали пластовий гимн.

З деклямацією виступила відома талановита ст. пл. Мар'янка Якубовська і віддеклямувала вірш „Землякам" Ольги Цвеюк з України. Вірша-молитву „Пошли нам, Боже" проказали гарно напам'ять новачки Дара і Таня Бравни. При звуках гітари ст. пл. Мирона Депутата усі присутні проспівали пісні „О Україно, о люба ненько", „Не сміє бути в нас страху", „Де гори Карпати". Потім Адріян Депутат виголосив вірша „Дитяча присяга", Ліда Пашковська — „Пам'ятайте про пташок". І знову пісні — „Водограй" та „Виростей ти, сину".

Любо було бачити молоденьких вродливих пл. юначок, які були зодягнені в чудові вишивані блюзочки. Оленка Боднарська та Христя Пашковська поділилися враженнями про перебування, мандрівки та пл. табір у Карпатах на Україні. В радісному піднесеному настрої вони дякували своїм батькам та Пластові за те, що їхні мрії сповнилися — побачити, пережити чарівні хвилини на землі батьків, на чудовій землі України.

Наступним доповідачем був ст. пл. Мирон Депутат — пл. виховник, комендант, інженер, який прагне закінчити наукову професію докторатом і цього літа з рамени Крайового Товариства Інженерів побував у столиці України Києві з доповідями й порадами. Його спостереження були дуже цікавими. Він сказав: „Наша поміч Україні повинна базуватися на передачі технічних знарядь, наукових досвідів та управління новітньою технікою.

Старший пл. сен. Ярослав Пришляк щиро подякував тим, які своїм виступом подарували присутнім милий настроєвий вечір. Продовжуючи, він сказав: „Колись в Україні Пласт користувався особливою пошаною, прихильністю та щирою любов'ю патротичного українського громадянства. Не маючи власних приміщень, домівок, притулок на виховну працю давали українські товариства, організації та церкви. І тут, на поселеннях, бачимо те саме. Пластова організація, її виховники вдячні за таку прихильність, моральну й грошову допомогу.

Без допомоги праці членів Пластприяту, Пластові було б дуже важко здійснювати виховну програму. Баффалівський гурток Пластприяту згуртовує доволі багато жертвенних батьків, які заслуговують на признання і подяку. Цього вечора на внесок Станичної Пластової Старшини, Крайова Пластова Старшина нагороджує „Грамотою вдячности" за безкорисну жервенну працю Оксану Салдит. Грімкими оплесками станичний вручив це високе признання.

Грамоту та медалі Ордену Святого Юрія в бронзі вручено також ст. пл. Юрієві Депутатові — виховникові УПН — УПЮ, та Юрієві Грицишинові за віддану працю в розбудові Нового Сокола. Відспіванням національного гимну закінчено цей гарний вечір. В суботу, напередодні 1-го грудня, дня референдуму в Україні, на пластовій домівці повівали синьо-ковтий український та зоряний американський прапори.

Братчик Славко

ПОЛЬЩА І НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА

Польський парлямент і уряд першими визнали незалежність України. Цей історичний факт є вагомим доказом позитивної еволюції польського політичного думання про Україну й українців. До цієї корисної зміни причинилась постава і діяльність українців в Польщі та наукова і політична діяльність діяспори.

Немале значення на позитивне спрямування польсько-українських взаємовідносин мала біля трилітня активна праця у польському парляменті українського посла д-ра Володимира Мокрого. На зміну способу думання про Україну серед польських інтелектуальних еліт та політиків, впливала також біля двадцятилітня наукова і публіцистична праця д-ра В. Мокрого. Частинну уяву про ту діяльність дають матеріяли видруковані у першому номері альманаху „Між сусідами". На увагу заслуговує в ньому звіт та дискусія з міжнародної конференції „Незалежницькі прагнення українців у XX століті" зорганізованої в Ягеллонському університеті на кілька місяців перед проголошенням Верховною Радою України незалежної української держави. Одним з незаперечних доказів змін у польському мисленні про Україну була підтверджена на краківських конференціях думка, що „не буде вільної Польщі без вільної України".

Практична реалізація тих нових ідей у польсько-українських взаєминах почалась від участі делеґації польського парляменту у 1-му З'їзді Народного Руху України. Від того часу датується постійна співпраця високих політиків Польщі з Рухом, а відтак і з українськими незалежними парляментаристами. Паралельно з тими політичними змінами почала мінятись й культурно наукова карта.

В найстаршому в Польщі Ягеллонському університеті відкрито у 1990 році Катедру Української Філології. Сьогодні на двох перших курсах україністики навчається 45 студентів (з чого 10 українського походження), а крім цього додатково 15 студентів вивчають українську історію та мову. В мурах цього університету навчали так визначні українські вчені як Іван Зілинський, Богдан Лепкий, Володимир Кубійович.

Про відкриття дверей польських ґалерій та концертових заль для українського сучасного мистецтва та музики можуть засвідчити: концерт присвячений Бортнянському у Варшавській філгармонії, а також участь хору ім. Ревуцького з Києва у фестивалі стародавньої музики в Кракові, які відбулися завдяки допомозі діяспори.

У формуванні правдивого і гідного образу української культури і науки в очах польської та міжнародної суспільности важливу ролю починає відігравати Центр Української Науки і Культури створений при Фундації св. Володимира у Кракові, місті, яке після міжнародної конференції КБВЕ у 1991 році вирішено перетворити у Центр европейської культури. В тій ситуації український центр у Кракові стає вікном у Західню Европу для творців культури з України, а для українців з діяспори творчою зупинкою в дорозі у вільну Україну, а також стає науково-культурною базою для новововідкритої україністики в Ягеллонському університеті.

Управа Фундації св. Володимира закликає всіх, кому не байдужа наша спільна справа, допомогти нам у довершенні побудови краківського центру, в якому можна відкрити філії та інформаційні центри наукових та культурних організацій діяспори. Управа Фундації від щирого серця дякуючи жертводавцям за дотеперішню допомогу в реалізації нашої спільної ідеї, звертається до вас з проханням про зацікавлення ідеєю створення українського центру в Кракові і ваших знайомих та всіх добродіїв, які прийдуть до нас із допомогою, особливо тепер в зародку і трудному переході до ринкової системи. Тільки завдяки вашій допомозі не погаснуть наші надії. Про всі ті, а також інші, аспекти польсько-українських відносин розказуватиме д-р Володимир Мокрий підчас зустрічі з українськими громадянами в Америці і Канаді.

Пожертви всіх добродіїв вписуємо у спеціяльну книгу жертводавців нашого українського центру і будемо всі прізвища, разом зі звітами з нашої діяльности, друкувати в чергових числах нашого альманаху. Пожертви просимо вплачувати на такі банкові адреси: Fondation of St. Volodymyr: Self-Reliance (N. Y.) Federal Credit Union, 108 Second Ave. New York, N. Y. № 15538;

Ukrainian Credit Union, Chicago — 29206-00, SO — USE (Toronto) Credit Union, LTD AC/N 1068710;

(В Америці і Канаді всі пожертви можна відрахувати від податку).

Fundacja Swietego Wlodzimierza, BPH VI Oddzial Krakow, №323431—1645—132—3, Rynek Glowny 47, 39-987 Krakow, Poland.

Адреса фундації для кореспонденції: Fundacja Swietego Wlodzimierza, ul. Kanoniczna 15,31-002, Krakow, Tel/fax (48-12) 21-99-96.

Юрій Лашкевич

МІЖ СУСІДАМИ
АЛЬМАНАХ ФУНДАЦІЇ СВ. ВОЛОДИМИРА ХРЕСТИТЕЛЯ КИЇВСЬКОЇ РУСИ
КРАКІВ 1991
БОГДАН ЛЕПКИЙ ПОЕТ

На першій сторінці обкладинки: учасники конференції „Незалежницькі прагнення українців у XX столітті", біля могили Богдана Лепкого на Раковицькому цвинтарі у Кракові 7-го травня 1991 року.

Успіхи визначного науковця

Д-р Анна Боб'як-Нагірна, професор менаджменту в університеті Амгерст, отримала в листопаді 1991 року нагороду в сумі 250, 000 дол. від Крайової наукової фундації, як відзначення за її працю професора і дослідника. Особлива ціль такої нагороди є уможливити визначним науковцям-жінкам продовжувати працю у вибраній ними спеціяльності, а спеціяльністю д-р А. Нагірної є розв'язування особливо складних проблем стабільности математичних мереж. У своїй праці проф. Нагірна використовує інтенсивно т. зв. суперкомп'ютери, відомі сьогодні як найшвидші елек тронні машини. Теоретично-математична сторона дослідів має практичне застосування в ділянці широких систем транспорту, або для слідкування за рухом біржових товарів. Раніше проф. А. Нагірна отримала нагороду в сумі 140,000 дол. від N. S. F's Visiting Professorship for Women Programs.

У 1988 році — відзначення від National Council of Women's Young Achievers нагороду University Faculty Fellowship та престижеву міжнародну нагороду ім. Еміка Кемпе шведського університету в Умеа. Здобуті фонди від Крайової наукової фундації А. Нагірна плянує вжити для продовження й поглиблення дослідів у вибраній нею ділянці, включно з частинним фінансуванням праці наукових асистентів. В першу чергу вона хоче прийняти кваліфікованого студента-докторанта з України для праці над дослідами під її керівництвом. Проф. А. Нагірна є автором понад 40 наукових праць у своїй спеціяльності і є членом редакційних колеґій п'ятьох наукових журналів. Вона часто роз'їжджає з доповідями по університетах Америки, Европи, Австралії й Азії та бере участь у міжнародних конференціях. Свої студії закінчила в Бровн університеті у Провіденс, Р. Ай., і там отримала наукові ступені, включно з докторатом із прикладної математики.

Д-р А. Боб'як-Нагірна

Чоловік її д-р Ладимир Нагірний є професором факультету електрики в Гартфордському університеті. Обоє є членами 123-го Відділу УНС в Скрентоні, Па.